สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
รายการตาราง	ฉ
รายการรูปประกอบ	ช
รายการสัญลักษณ์	ฌ
ประมวลศัพท์และคำย่อ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	**1**
1.1 ความสำคัญและที่มาของงานวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	2
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	**3**
2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	3
2.1.1 ทฤษฎีค่าความจุไฟฟ้า	3
2.1.2 ทฤษฎีแรงเฉือน	4
2.1.3 ทฤษฎีความเค้นและความเครียด	5
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
2.2.1 เครื่องมือวัดแรงเฉือนใช้การเปลี่ยนแปลงค่าความต้านทาน	7
2.2.2 เครื่องมือวัดแรงเฉือนใช้การเปลี่ยนแปลงค่าความจุไฟฟ้า	11
บทที่ 3 การออกแบบและทดลอง	**16**
3.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	16
3.2 การศึกษางานวิจัยและผลงานที่มีมาก่อน	16
3.3 การออกแบบเซ็นเซอร์โดยใช้ PDMS หล่อเป็นไดอิเล็กตริกรูปแบบที่ 1	17
3.3.1 ผลการออกแบบเซ็นเซอร์โดยใช้ PDMS หล่อเป็นไดอิเล็กตริกรูปแบบที่ 1	21
3.4 การออกแบบเซ็นเซอร์โดยใช้ PDMS หล่อเป็นไดอิเล็กตริกรูปแบบที่ 2	21

หน้า

3.4.1 การพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือวัดผล 22
3.4.2 การทดลองวัดผลข้อมูลน้ำหนักกดทับจากเซ็นเซอร์รูปแบบที่ 2 23
3.4.3 ผลการทดลองวัดค่าข้อมูลน้ำหนักกดทับจากเซ็นเซอร์รูปแบบที่ 2 24
3.4.4 การทดลองวัดผลข้อมูลน้ำหนักกดทับและแรงเฉือนจากเซ็นเซอร์รูปแบบที่ 2 25
3.4.5 ผลการทดลองวัดค่าข้อมูลน้ำหนักกดทับและแรงเฉือนจากเซ็นเซอร์รูปแบบที่ 2 25
3.4.6 การปรับปรุงเครื่องมือทดลองวัดผลข้อมูลเซ็นเซอร์ 26
3.4.7 การปรับปรุงลักษณะแผ่นเซ็นเซอร์รูปแบบที่ 2 27
3.4.8 ผลการปรับปรุงลักษณะแผ่นเซ็นเซอร์รูปแบบที่ 2 28

บทที่ 4 การปรับปรุงและพัฒนาเซ็นเซอร์ 30
4.1 การออกแบบเซ็นเซอร์โดยใช้โพลีเอสเตอร์เป็นไดอิเล็กตริกรูปแบบที่ 1 30
4.1.1 ผลการออกแบบเซ็นเซอร์โดยใช้โพลีเอสเตอร์เป็นไดอิเล็กตริกรูปแบบที่ 1 32
4.2 การออกแบบและผลิตเซ็นเซอร์โดยใช้โพลีเอสเตอร์เป็นไดอิเล็กตริก รูปแบบที่ 2 33
4.2.1 การออกแบบแผ่นเซ็นเซอร์โดยใช้โพลีเอสเตอร์เป็นไดอิเล็กตริกรูปแบบที่ 2 33
4.2.2 ผลการทดลองแผ่นเซ็นเซอร์โดยใช้โพลีเอสเตอร์เป็นไดอิเล็กตริกรูปแบบที่ 2 34
4.2.3 การประกอบเซ็นเซอร์โดยใช้โพลีเอสเตอร์เป็นไดอิเล็กตริกรูปแบบที่ 2 35
4.2.4 ผลการทดลองเซ็นเซอร์โดยใช้โพลีเอสเตอร์เป็นไดอิเล็กตริกรูปแบบที่ 2 39

บทที่ 5 สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ 40
5.1 สรุปและวิเคราะห์ผลการทดลอง 40
5.1.1 เซ็นเซอร์แบบใช้ PDMS หล่อเป็นไดอิเล็กตริก 40
5.1.2 เซ็นเซอร์แบบใช้โพลีเอสเตอร์เป็นไดอิเล็กตริก 41
5.2 ข้อเสนอแนะ 42

เอกสารอ้างอิง 43

ประวัติผู้วิจัย 46

รายการตาราง

ตาราง **หน้า**

4.1 คุณสมบัติวัสดุทางไฟฟ้า 30

รายการรูปประกอบ

รูป		หน้า
2.1	ส่วนประกอบโครงตัวเก็บประจุ	3
2.2	รูปร่างวัตถุที่เปลี่ยนแปลงตามทิศทางแรงเฉือน	4
2.3	ระยะการเปลี่ยนแปลงวัสดุ	5
2.4	ตำแหน่งจัดวางและขนาดเซ็นเซอร์	7
2.5	โครงสร้างและตำแหน่งติดตั้งเซ็นเซอร์	7
2.6	ความเครียดและระยะเคลื่อนที่จากโปรแกรมวิเคราะห์	8
2.7	โครงสร้างและตำแหน่งติดตั้ง Strain Gauges	8
2.8	ตำแหน่งการจัดวางเซ็นแบบอาร์เรย์บนแผ่นโพลิเมอร์	9
2.9	ผลการตอบสนองต่อแรงกระทำ	9
2.10	ชั้นโครงสร้างและตำแหน่งติดตั้งเซ็นเซอร์	10
2.11	ระดับแรงดันไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงตามน้ำหนัก	10
2.12	โครงสร้างชั้น Polydimethylsiloxane และขั้วอิเล็กโทรด	11
2.13	กราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงของ PDMS pillars	11
2.14	ตำแหน่งการติดตั้งอิเล็กโทรดและจุดวัดค่าความจุไฟฟ้าเปรียบเทียบกับทิศทางของแรงกระทำ	12
2.15	ขนาดความเครียดตามระยะกระจัด	12
2.16	ชั้นตำแหน่งอิเล็กโทรด	13
2.17	ส่วนประกอบภายในเซ็นเซอร์	13
2.18	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าประจุไฟฟ้าของเซ็นเซอร์และการเคลื่อนที่ของเซ็นเซอร์	14
2.19	อัตราส่วนสัมพันธ์ระหว่างความจุไฟฟ้าของเซ็นเซอร์ที่มีระยะห่างต่างๆ	15
2.20	ค่าความจุไฟฟ้าของเซ็นเซอร์ในแนว X, Y	15
3.1	แผ่น PDMS หลังขึ้นรูป	17
3.2	เซ็นเซอร์ต้นแบบ	17
3.3	ค่าความจุไฟฟ้า ณ ตำแหน่งอิเล็กโทรดปรกติ	18
3.4	ตำแหน่งการจัดวางขั้วอิเล็กโทรด	18
3.5	ค่าความจุไฟฟ้า ณ ตำแหน่งอิเล็กโทรดเหลื่อมล้ำ	18
3.6	ผลเปรียบเทียบระดับค่าความจุไฟฟ้าโดยการคำนวณและผลข้อมูลเครื่องมือวัด	21
3.7	ตำแหน่งอิเล็กโทรด	21
3.8	ขั้นตอนหล่อ PDMS	22
3.9	วงจรรวมเพื่อวัดความจุไฟฟ้า	22

รูป **หน้า**

3.10 ขั้นตอนวัดค่าความจุไฟฟ้าร่วมกับน้ำหนักกดทับ 23
3.11 ระดับการเปลี่ยนแปลงค่าความจุไฟฟ้าจากน้ำหนักที่กด ณ ตำแหน่งเซ็นเซอร์รอบข้าง 24
3.12 ระดับการเปลี่ยนแปลงค่าความจุไฟฟ้าจากน้ำหนักกดตำแหน่งเซ็นเซอร์กลาง 24
3.13 ขั้นตอนทดสอบวัดน้ำหนักกดทับและแรงเฉือน 25
3.14 ค่าความจุไฟฟ้าเปรียบเทียบแรงกดทับ 2 กิโลกรัม และแรงดึง 500 กรัม 25
3.15 ตำแหน่งปรับปรุงเครื่องมือวัดผล 26
3.16 แผ่นอิเล็กโทรดปรับปรุงใหม่ 27
3.17 วิธีบีบแผ่นเซ็นเซอร์ระหว่างหล่อ PDMS 27
3.18 ค่าความจุไฟฟ้าในตำแหน่งต่างๆ เมื่อมีแรงกดทับ 2 กิโลกรัม และแรงดึง 500 กรัม 28
3.19 ตัวอย่างค่าความจุไฟฟ้าเปลี่ยนแปลงต่อเนื่อง 28
3.20 เครื่องวัดค่าความจุไฟฟ้ารุ่น HP 4284a 29
3.21 ค่าความจุไฟฟ้าในตำแหน่งต่างๆ เมื่อมีแรงกดทับ 2 กิโลกรัม และแรงดึง 500 กรัม 29
4.1 ลำดับชั้นโครงสร้างเซ็นเซอร์ 30
4.2 เซ็นเซอร์ต้นแบบสำหรับการวัดค่าความจุไฟฟ้าโดยใช้โพลีเอสเตอร์เป็นไดอิเล็กตริก 31
4.3 ตำแหน่งเคลื่อนที่แผ่นโพลีเอสเตอร์ 32
4.4 ค่าความจุไฟฟ้าที่วัดได้ 32
4.5 ค่าความจุไฟฟ้าเฉลี่ยเปรียบเทียบตามตำแหน่งไดอิเล็กตริก 32
4.6 ตำแหน่งแผ่นอิเล็กโทรดแผ่นฐานรอง 33
4.7 แผ่นอิเล็กโทรดส่วนบนและตำแหน่งติดตั้ง 33
4.8 ค่าความจุไฟฟ้าแกน X 34
4.9 ค่าความจุไฟฟ้าแกน Y 34
4.10 ค่าความจุไฟฟ้าเฉลี่ย 34
4.11 ส่วนประกอบเซ็นเซอร์วัดแรงเฉือน 35
4.12 แบบหล่อพาราฟินผ่านขั้นตอนการปรับระดับความหนา 36
4.13 ขั้นตอนการฉีดหล่อ PDMS 37
4.14 เสา PDMS หล่อเชื่อมต่อแผ่น PCB 37
4.15 ระบบทดสอบเซ็นเซอร์ และตำแหน่งติดตั้งน้ำหนัก 38
4.16 ค่าความจุไฟฟ้าที่ระดับแรงเฉือนต่างๆ 39

รายการสัญลักษณ์

A	=	พื้นที่สัมผัส
C	=	ความจุไฟฟ้า
E	=	ค่าคงที่มอดูลัสสภาพยืดหยุ่น
F_x, F_y	=	แรงกระทำบนทิศทางแนวแกน
G	=	ค่าคงที่โมดูลลัสเฉือน
L	=	ความยาววัสดุ
P	=	แรงกระทำ
V	=	ความต่างศักย์ไฟฟ้า
d	=	ความหนาของวัสดุไดอิเล็กตริก
l	=	ความหนาวัสดุ
q	=	ประจุไฟฟ้า
x	=	ระยะทางการเคลื่อนที่
ε	=	ค่าคงที่ไดอิเล็กทริก, ความเครียดวัสดุ
δ	=	ระยะการเปลี่ยนแปลง
γ	=	ความเครียดเฉือน
τ	=	ความเค้นเฉือน
σ	=	ความเค้น

ประมวลศัพท์และคำย่อ

Dielectric Constant	=	ค่าคงที่ไดอิเล็กทริก
Electrode	=	ขั้วไฟฟ้า
Fringing Effect	=	ปรากฏการณ์สนามแม่เหล็กเบี่ยงเบน
MEMS	=	Micro Electrical Mechanical System
PDMS	=	Polydimethylsiloxane
PDMS pillars	=	แท่งวัสดุ Polydimethylsiloxane
Poisson’s ratio	=	อัตราส่วนความเครียดสัมพัทธ์
Polyimide	=	โพลิเมอร์
Strain	=	ความเครียด
Strain Gauge	=	อุปกรณ์วัดความเครียดวัสดุ
Stress	=	ความเค้น
Ultimate Stress	=	ค่าความแข็งแรงสูงสุดของวัสดุ
Young’s modulus	=	ค่าคงที่มอดูลัสสภาพยืดหยุ่น